

การศึกษาลักษณะนิเวศวิทยา
ป่าชุมชนป่าดงสีเสียด ตำบลโนนทองอินทร์
กิ่งอำเภอภูแก้ว จังหวัดอุดรธานี

โดย

นางอาภรณ์ เจนวนิธิสุข นักวิชาการป่าไม้ 7 ว

นายชลิต ลีตระกูล เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6

สำนักงานป่าไม้จังหวัดอุดรธานี

ปีงบประมาณ 2544

บทคัดย่อ

การศึกษาลักษณะนิเวศวิทยาของป่าชุมชนป่าดงสีเสียด ถึงอำเภอภูแก้ว จังหวัดอุดรธานี โดยการวางแปลงขนาด 10 x 10 ตารางเมตร จำนวน 30 แปลง ทำการบันทึกชนิดพรรณไม้ จำนวนต้น ความโต และความสูงของต้นไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตร ขึ้นไป เพื่อนำไปหาค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ ความถี่สัมพัทธ์ ความเด่นสัมพัทธ์ พื้นที่หน้าตัดของพรรณไม้ ครอบคลุม ความสำคัญ และนำไปหาค่าความแผ่ผืน จากการศึกษาพบว่า

ลักษณะโครงสร้างของป่าเชิงปริมาณในพื้นที่ 1 เฮกเตอร์ พบว่าชนิดพรรณไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางที่ความสูงเพียงอกตั้งแต่ 4.5 เซนติเมตรขึ้นไป มีอยู่ 78 ชนิด จำนวน 2,640 ต้น โดยชนิดพรรณไม้ที่มีความหนาแน่นมากที่สุด ได้แก่ ดอกไม้ รองลงมาได้แก่ สะแกแสง เขลียง และเลี้ยว ชนิดไม้ที่มีความถี่มากที่สุดได้แก่ เขลียง รองลงมาได้แก่ สะแกแสง, เลี้ยว และดอกไม้ ตามลำดับ ชนิดพรรณไม้ที่มีความเด่นมากที่สุดได้แก่ เขลียง รองลงมาได้แก่ ดอกไม้, สะแกแสง และตะแบกใหญ่ ตามลำดับ เปอร์เซ็นต์พื้นที่หน้าตัดของต้นไม้ต่อพื้นที่ทำการศึกษา 0.5199 พื้นที่หน้าตัดทั้งหมดเท่ากับ 15.5590 ตารางเมตร ซึ่ง 4.19 ตารางเมตร (26.86%), 2.54 ตารางเมตร (16.28%), 1.97 ตารางเมตร (12.63%) และ 1.0 ตารางเมตร (6.41%) เป็นเขลียง, ดอกไม้, สะแกแสง และตะแบกใหญ่ ตามลำดับ ความสูงเฉลี่ยของไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางที่ความสูงเพียงอกตั้งแต่ 4.5 เซนติเมตรขึ้นไป มีค่าเท่ากับ 9.71 เมตร สามารถแบ่งชั้นเรือนยอดของป่าได้ 3 ชั้น โดยชั้นที่ 1 อยู่ระดับความสูงตั้งแต่ 23.5 เมตรขึ้นไป ชั้นที่ 2 อยู่ในช่วง 13.0 – 23.5 เมตร และชั้นที่ 3 มีความสูงน้อยกว่า 13.0 เมตร จากการศึกษาพบว่า ไม้ชั้นที่ 1 เขลียง เป็นไม้ที่มีความหนาแน่นมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวน 5 ต้น จากจำนวน 13 ต้น และมีความเด่นในรูปพื้นที่หน้าตัดมากที่สุด เท่ากับ 1.3835 ตารางเมตร จาก 2.2281 ตารางเมตร ในชั้นเรือนยอดที่ 2 ดอกไม้ เป็นไม้ที่มีความหนาแน่นมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวน 25 ต้น จาก 117 ต้น และไม้ที่มีความเด่นมากที่สุดในรูปพื้นที่หน้าตัด ได้แก่ เขลียง คือมีพื้นที่หน้าตัดเท่ากับ 2.5158 ตารางเมตร จาก 7.8382 ตารางเมตร และในชั้นเรือนยอดที่ 3 ดอกไม้ เป็นไม้ที่มีความหนาแน่นมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวน 111 ต้น จาก 662 ต้น และเป็นไม้ที่มีความเด่นในรูปพื้นที่หน้าตัดมากที่สุดเช่นกัน คือมีพื้นที่หน้าตัด 1.1193 ตารางเมตร จากทั้งหมด 5.5327 ตารางเมตร จากการศึกษาพบว่า เขลียง เป็นไม้ที่มีความถี่มากที่สุดในทุกชั้นเรือนยอด คือพบว่าเขลียงเป็นไม้ที่พบอยู่ในทุกชั้นเรือนยอด และกระจายอยู่เป็นส่วนใหญ่ของแปลงย่อยที่ศึกษา